

Ad pkt. 5

I et samfund, hvor de yngre generationer gør brug af et stadig mere omfattende uddannelses tilbud, opstår der et uddannelsesefterløb for de ældre generationer, hvilket til fulde begrundet det offentlige indsats inden for voksenundervisning og folkeoplysning. Beklageligvis er det, som omtalt i de almindelige bemærkninger, fortrinsvis de i forvejen længere uddannede og aktive voksne, som deltager heri. Årsagen hertil er bl.a., at voksne med en kort uddannelse ofte kan være fanget i en livssituation, der reelt giver færre muligheder for at deltage. Derfor kan der være god grund til at reducere de barrierer, som lægger sig hindrende i vejen for de voksengrupper, som ikke hidtil har fået særlig stor andel i samfundets mange uddannelses tilbud. Bl.a. de økonomiske og arbejdsmæssige forhindringer spiller ofte en stor rolle, men også de voksenundervisningstilbud og folkeoplysnings tilbud, der fremsættes, *må være* attraktive for de voksne, der her er tale om.

Det er ikke givet, at den virksomhed, der forefindes i dag, er tilstrækkelig relevant netop for disse grupper. Mange mener faktisk, at den desværre ikke er det, og at dette forhold er medvirkende til, at mange voksne ikke deltager. Derfor må der udvikles tilbud i voksenundervisningen og folkeoplysningen, som i højere grad er tilpasset mennesker, der i dag står fremmede og måske også famlende over for at deltage i undervisning. Der må etableres tilbud, som i højere grad er tilpasset deres livssituation. Hvilke oplysnings- og undervisningsaktiviteter der nøjagtigt er tale om, kan der af gode grunde ikke siges noget om. Det bør bl.a. være op til et forsøgs- og udviklingsarbejde at opklare dette spørgsmål.

Ad pkt. 6 og 7

Som tidligere nævnt kan voksnes deltagelse i undervisning også forhindres af økonomiske og arbejdsmæssige årsager. Især gør dette sig gældende for mange, som ikke har haft reel mulighed for at få nogen uddannelse ud over folkeskolen. Der bør arbejdes på at forbedre disse arbejdsmæssige og økonomiske muligheder for at tage del i de tilbud, som fremsættes. Først og fremmest bør der gives de voksne lejlighed til at modtage økonomisk støtte til at deltage.

Omfanget af »voksenstøtten« må være tilstrækkelig til at gøre det muligt for voksne erhvervsaktive med familie, bolig m.m. at påbegynde og gennemføre et kortere eller længere uddannelsesforløb.

Det skal være op til den enkeltes eget valg, hvilken undervisnings- eller folkeoplysningsvirksomhed der skal deltages i. Det må f.eks. ikke være en betingelse, at uddannelsesprogrammet knytter én til en faglig, erhvervmæssig uddannelse; støtte skal også kunne gives til gennemførelse af folkeoplysning og voksenundervisning af almen art, som kan være en forudsætning for at forbedre den enkeltes muligheder og tilværelse.

Den økonomiske støtte skal gives gennem en særligt oprettet »uddannelsesfond for voksenuddannelse«. Bidrag hertil skal dels komme fra arbejdsmarkedet, dels fra det offentlige og må administreres i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og de offentlige myndigheder.

De økonomiske rammer for en sådan uddannelsesfond kan først fastlægges efter en nøjere udredning af behovene.

Der bør endvidere gradvis sikres lønmodtagere mulighed for at få orlov til at deltage i voksenundervisning og folkeoplysning og mulighed for at vende tilbage til deres tidligere arbejde efter orlovsperioden. Sådanne orlovsordninger eksisterer allerede for visse grupper i dag.

Selvstændige, især de, der driver mindre virksomheder, udgør i dette spørgsmål en særlig del af befolkningen, for hvilken der bør tilrettelægges ordninger, eksempelvis i form af vikartjenester. I den forbindelse bør opmærksomheden henledes på, at regeringen har gennemført forslag om betalt uddannelsesorlov for landmænd. Andre selvstændige bør også gives lignende muligheder.

Et særligt problem udgøres af de arbejdsledige. De kan i dag under visse betingelser modtage dagpenge under deltagelse i voksenundervisning og folkeoplysning mod samtidig at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

I forbindelse med gennemførelse af studiestøtte og orlovsordninger for voksnes deltagelse bør de arbejdslediges forhold tages op til særlig overvejelse.

Hovedsynspunktet må være, at de arbejdsledige skal opmuntres til at deltage i voksenundervisning for at kvalificere sig yderligere til en aktiv indsats i samfunds- og arbejdsliv og som en modvægt til den arbejdslediges ofte passive tilværelse.

Endelig bør de hjemmearbejdendes situation og mulighed for deltagelse i voksenundervisning drøftes.

Ad pkt. 8

I det foregående er nødvendigheden af forsøgs- og udviklingsarbejde fremhævet i flere sammen-